

Svar på spørsmål om arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og dispensasjon

Kunnskapsdepartementet har svart Utdanningsdirektoratet om betydningen av at en barnehage har personale på arbeidsplassplassert barnehagelærerutdanning (ABLU) dersom barnehagen ikke oppfyller pedagognormen og søker om dispensasjon.

TOLKNINGSUTTALELSE | 26.06.2018

Vi viser til brev av 23.03.2018 der dere ber departementet tydeliggjøre betydningen av at en barnehage har personale på arbeidsplassplassert barnehagelærerutdanning (ABLU) dersom barnehagen ikke oppfyller pedagognormen og søker om dispensasjon.

Det fremgår av forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 2 at kommunen kan gi dispensasjon fra pedagognormen for inntil ett år av gangen når "særlige hensyn" tilsier det.

Vilkåret om at det må foreligge "særlige hensyn" innebærer at dispensasjonsadgangen kun skal brukes unntaksvis. Kommunen må gjøre en konkret og skjønnsmessig vurdering av om det foreligger "særlige hensyn" for den enkelte barnehage. Det fremgår av merknaden til bestemmelsen at kommunen blant annet må vurdere barnegruppens sammensetning og behov, barnehagens fysiske miljø, barnehagens totalbemanning og personalets samlede kompetanse. Når det i § 1 første ledd i forskriften stilles krav til "forsvarlig pedagogisk bemanning", gjelder kravet også dersom det gis dispensasjon.

Merknaden til bestemmelsen viser at kommunen skal legge vekt på barnehagens totalbemanning og samlede kompetanse når kommunen vurderer om det skal gis dispensasjon. Det betyr at kommunen blant annet skal legge vekt på om barnehagen har høyere grunnbemanning enn det som er nødvendig for å oppfylle bemanningsnormen. Kommunen skal også legge vekt på hvilken kompetanse de ansatte har. Dersom de ansatte har høy kompetanse, vil det være lettere å akseptere at barnehagen ikke har tilstrekkelig pedagogisk bemanning i den perioden det gis dispensasjon for.

Da departementet nevnte ABLU i brev til PBL 7.2.2018 var dette et eksempel på tiltak som skal heve kompetansen for personalet som allerede er i barnehagen. ABLU er et deltidsstudium over fire år, og det vil følgelig ta noe tid før man vil få uttellig med tanke på økt pedagogandel. Det er ikke gitt noen føringer for vektingen av ulike momenter og tiltak når kommunen skal behandle en søknad om dispensasjon. Betydningen av at en barnehage har personale på ABLU vil baseres på en konkret og skjønnsmessig vurdering. Det er flere momenter som er relevante for vurderingen av vektingen av ABLU, slik som hvor lang tid det er til utdanningen er fullført. Selv om ABLU varer i fire år, er det ikke hjemmel til å gi dispensasjon som varer i fire år. Dispensasjon skal kun gis unntaksvis og for maksimalt et år av gangen.

Kunnskapsdepartementets referanse: 18/267-4